

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมสมรรถนะด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าวังน้ำเขียว-ป่าเขาภูหลวง โดยมีการศึกษาความพร้อมและความต้องการด้านการพัฒนาสมรรถนะจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยการประชุมกลุ่มย่อย และการใช้แบบสอบถามโดยเก็บข้อมูลกับเจ้าหน้าที่ บุคลากร และชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย จำนวน 173 คน และนำข้อมูลจากการสอบถามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมาพัฒนาแนวทางหรือกระบวนการทำงานเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ได้แก่ การจัดตั้งองค์กรหรือกลุ่มบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยตรง เรียกว่า “คณะบริหารแหล่งท่องเที่ยว” โดยมีกลไกขับเคลื่อนที่ค่อนข้างมีประสิทธิภาพจะเป็นรูปแบบการทำงานร่วมกันระหว่างภาคประชาสังคมกับท้องถิ่น

ผลของการวิเคราะห์และประเมินความพร้อมของชุมชน โดยทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการลงพื้นที่สำรวจภาคสนาม พบว่า ในภาพรวมการดำเนินการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าวังน้ำเขียว-ป่าเขาภูหลวงที่ผ่านมามีการยอมรับจากชุมชนในท้องถิ่น แต่เจ้าหน้าที่ บุคลากร และชุมชนยังไม่มีกระบวนการการทำงานร่วมกัน ขาดองค์ความรู้ด้านการออกแบบและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น จึงเป็นข้อจำกัดด้านความพร้อม ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตร “การพัฒนาหลักสูตรหรือโปรแกรมเพื่อการพัฒนาชุมชนด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวและการส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาคอุตสาหกรรมกับชุมชนในเขตบริเวณพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ” โดยมีการวิพากษ์หลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ และมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นเวลา 6 วัน ระหว่างวันที่ 3 กุมภาพันธ์ ถึง 4 มีนาคม 2561 ณ สถาบันวนวัฒนวิจัยสระเกษฯ มีผู้เข้ารับการอบรม เป็นตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ เช่น กรมป่าไม้ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ ตัวแทนผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน จำนวน 46 คน จากจำนวนนี้มีผู้ผ่านการอบรมครบหลักสูตร จำนวน 6 คน โดยมีการทดสอบก่อนและหลังการอบรมเพื่อประเมินสมรรถนะควบคู่ไปด้วย ซึ่งผลการทดสอบก่อนและหลัง พบว่า ผู้เข้าอบรมมีสมรรถนะด้านการบริหารจัดการอยู่ในระดับดี สามารถเป็นวิทยากรรุ่นใหม่ได้ และได้มีการบันทึกภาพเคลื่อนไหวขณะทำการอบรม ภาพนิ่ง กิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่ผู้เข้าอบรมออกแบบขึ้น การกำหนดเส้นทาง และพัฒนาคู่มือประกอบการอบรม ซึ่งนำขึ้นเผยแพร่บนเว็บไซต์ รวมถึงมีการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายและวิพากษ์ร่วมกัน ดังนี้ การออกแบบเส้นทางหรือกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงไปสู่พื้นที่อื่น เพื่อการท่องเที่ยวที่ไม่จำกัดเฉพาะพื้นที่ศึกษา การบริการและการเป็นเจ้าบ้านที่ดีที่ต้องช่วยเหลือนักท่องเที่ยวได้ตามสมควร การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นพื้นฐาน เช่น ห้องน้ำ สถานที่พักผ่อน ป้ายเตือน และการสร้าง canopy walkway การกำกับดูแลผลกระทบต่าง ๆ ที่จะช่วยป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ และการสื่อสารการตลาดและการประชาสัมพันธ์ด้านความสมบูรณ์ของป่า การบริหารจัดการระบบนิเวศที่ดี ซึ่งจะสามารถเข้าถึงและดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพซึ่งเป็นกลุ่มที่ต้องการได้

Abstract

This objectives of this study are 1) to prepare and develop the competency of the community for sustainable tourism management in the Wang Nam Khiao-Pha Khao Phu Luang Forest Reserve, 2) , 3), and 4) . By studying and need assessment in order to develop competency for stakeholders. Conducting a focus group meeting and collecting via

questionnaire surveys were used to collect data from 173 personnel and community personnel in the target area. The results were used for developing the guidelines or procedures to strengthen the community such as direct organizations or groups of persons responsible for a tourism management, called “Destination Management Organization”, with an effective purpose for a community propulsion. The organization must be formed in the form of civic-society interaction model.

By studying the documents, research studies, on-site survey, the results of the analysis and community readiness assessment shows that the overall tourism operations and management in the National Forest Reserve has been acknowledged. However, the government and public organization staff and local community are found to be lacking the collaboration among them. The targeted groups were lacking the knowledge of the designing and developing the basic facilities. Therefore, it leads to the development of a six-day short course/workshops called “Community Preparation and Community Competency Development for Sustainable Tourism Management in the Wang Nam Khiao-Pha Khao Phu Luang Forest Reserve”, which were critiqued by the experts prior to conducting the workshop. The workshops were held between February 3 to March 4, 2018 at Sakarat Silvicultural Research Station. During the workshops, the participants were required to take pre- and post-test to assess their knowledge before and after the workshops. The results showed that they were progress significantly. There were 46 trainees from Royal Forest Department, Forestry Industry Organization, Villege headman and subdistrict headman representatives participating in the workshops. Six out of the 46 trainees were fully participated and qualified to be trainers. During the training and workshops, the video and pictures of the workshop activities, training, routes tourism activities were recorded and published on the Internet. Lastly, the policy proposals are developed as listed 4.1) developing the routes and activities that could link to nearby areas; 4.2) impressive services and hospitality; 3) standardize facilities such as restroom, homestays, signs and canopy walkway; 4) Tourism Regulatory to prevent impacts in the targeted areas; and 4.5) marketing communication and public relations of the National Forest Reserve tourism capacity in order to attract quality tourists and visitors.